

Dendrokronologisk undersøgelse af tømmer fra udgravning ved Stændertorvet, Roskilde

af
Orla Hylleberg Eriksen

Stændertorvet

02.04.10 Roskilde

Koordinater: 55.64148°N/12.08075°E (WGS84)

Undersøgelse af tømmer.

Formål: Datering og grundkurveopbygning.

Indsendt af Roskilde - Frederiksund - Lejre Museum ved Jens Molter Ulriksen.

Indsamling af prøver foretaget af: ?

Laboratorieundersøgelse: Orla Hylleberg Eriksen.

Rapport udarbejdet i September 2014.

NNU j.nr. A9274

Publicering:

Med mindre andet er aftalt kan resultatet frit anvendes med henvisning til NNU rapport 52, 2014 af Orla Hylleberg Eriksen. Kontakt evt.

laboratoriet for hjælp og yderligere oplysninger (dendro@natmus.dk).

Rapporten kan downloades fra hjemmesiden www.nnu.dk, (eller mirror-site nnuweb.dk) under Dendrokronologi, Rapporter.

Tømmer

To prøver af eg (*Quercus* sp.) og to prøver af bøg (*Fagus sylvatica*) er undersøgt.

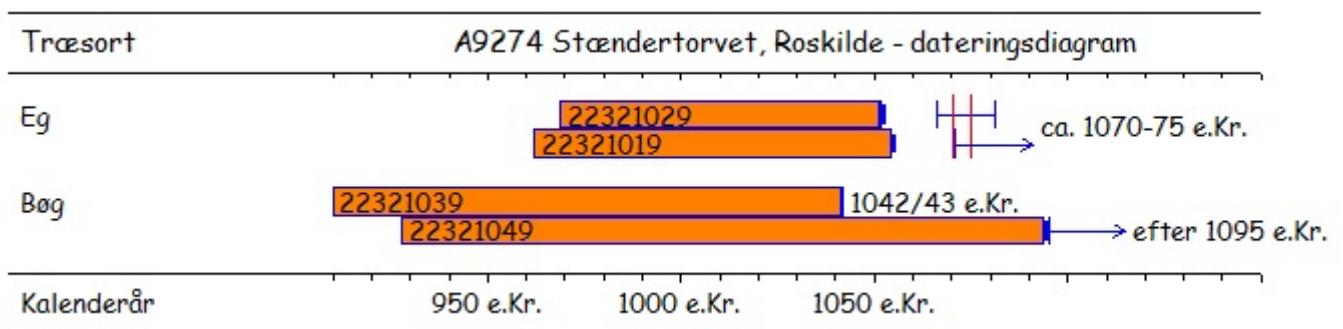
Egetræsprøverne: (22321019 og 22321019). Én af prøverne har splintved bevaret. Yngste bevarede årring på 22321019 - kun kerneved, er dannet i 1055. Yngste bevarede årring på 22321029 - én splintårring, er dannet i 1052. Efter tillæg af årringe i det manglende splintved, kan det beregnes, at træerne, som prøverne stammer fra, er fældet ca. 1070-75 e.Kr.

Kurverne fra de to prøver er sammenregnet til en middelkurve (22321M01) på 94 år, som dækker perioden 962-1055 e.Kr.

Bøgetræsprøverne: (22321039 og 22321049). Én af prøverne har bark. Yngste bevarede årring på 22321039 - bark, er dannet i 1042. Træet, som prøven kommer fra, er fældet 1042/43 e.Kr. Yngste bevarede årring på 22321049 - splintved kan ikke observeres på prøven, er dannet i 1094. Træet, som prøven kommer fra, er fældet *efter* 1094 e.Kr.

Kurverne fra de to bøgetræsprøver krydsdaterer og er sammenregnet til en middelkurve (22321M02) på 185 år, som dækker perioden 910-1094 e.Kr.

A9274 Stændertorvet, Roskilde - krydsdateringer med referencekurver		
	22321M01	22321M02
Sjælland, 2X900001	5.52	4.96
Vest Danmark, Vest Danmark 01	4.49	3.39
Slesvig-Holsten, DM100003	3.34	3.45
Lund, SM000006	2.13	2.52

Splintstatistikker, egetræ:

Unge træer (30 - ca. 70 år): 15 [-5, +10] år.

Ældre træer (fra ca. 70 år): 20 [-5, +10] år. (anvendt her)

For *t*-værdier se Baillie & Pilcher, 1973.

A9274 Stændertorvet, Roskilde, ROM 3190 - Katalog								
Unders nr.	Beskrivelse	År	Marv	Splint	Slutring	Synkron position	Datering/fældning	Bem.
	Egetræsprøver							
22321019	Hul 5, lag 3, "planke 1"	94	4-5 cm	nej	H1	962-1055	efter ca. 1075	
22321029	Hul 12, lag 14, "stolpe A"	84	1 cm	1 år	S1	969-1052	ca. 1071	
	Bøgetræsprøver							
22321039	Hul 12, lag 19, "stolpe B"	133	1 cm	-	Bvf	910-1042	1042/43	
22321049	Hul 12, lag 4, "planke C"	167	2-3 cm	-	H1	928-1094	efter 1095	

Tegnforklaring: B - bark, W - valdkante (barkring), vf - vinterfældning, sf - sommerfældning, Hx - Heartwood (kerneved) x = antal, Sx - Sapwood (splintved) x = antal, Hx og Sx angiver årringe, som ikke er inkluderet i rubrikkerne År og Splint. H/S angiver Heartwood/Sapwood grænse.